

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK ANGIELSKI
POZIOM DWUJĘZYCZNY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MAD-R1**

MAJ 2019

Zadanie 1.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi ustne [...] na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	1.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	1.2.		A
	1.3.		C
	1.4.		B

Zadanie 2.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi ustne [...] na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	2.2.		D
	2.3.	2.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	C
	2.4.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	2.5.		B
	2.6.	2.4. Zdający określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu.	A

Zadanie 3.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi ustne [...] na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.
	3.2.	
	3.3.	
	3.4.	
	3.5.	

	Przykładowe odpowiedzi na 1 p.	Przykładowe odpowiedzi na 0 p.
3.1.	<i>be/become a member pay for the membership have/purchase/buy/acquire/get a membership</i>	<i>buy a (special) ticket register online wait your turn pay \$50 made a purchase purchase a pass</i>
3.2.	<i>remained intact/untouched were not destroyed / are in good condition / escaped wear and tear are well-preserved have remained/stayed survived avoided wear and tear hadn't been damaged</i>	<i>are so delicate have vaulted ceilings and curved entryways are a blessing in disguise are worth seeing have remained untacked/intacted/in tact have a delicacy like no other was real</i>
3.3.	<i>could hurt/bite him was biting/attacking him was/is alive was a real alligator/animal was dangerous was actually/in fact an alligator was a dangerous/aggressive animal was trying to fight with him</i>	<i>was actual/reality was a cartoon character had bronze jaws was terrified was pretending to be a real driver was like an animal tried to eat him</i>
3.4.	<i>stealing/swiping the Transit Authorities manual / book of rules obtaining a railway authority manual</i>	<i>planning a stunt seizing control of a train reading regulation talking to subway workers studying train manuals / transit authority manual / the book of rules obtaining a train manual sweeping/taking a manual acquires a book of rules and regulations</i>
3.5.	<i>driving too fast exceeding/breaking the speed limit overspeeding / speeding (too much) was not following the speed limit</i>	<i>kidnapping the train pretending to be a real driver offering to work overtime activating the automatic breaks escaping from the train reckless endangerment crossing the speed limit</i>

Przykłady podane w powyższej tabeli zaczerpnięto z prac zdających. Zachowano w nich błędy.

Uwagi:

1. Wymagane są odpowiedzi na pytania zgodne z treścią wysłuchanego tekstu.
2. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.
3. Błędy ortograficzne i gramatyczne niezakłócające komunikacji nie wpływają na ocenę odpowiedzi zdającego.

Zadanie 4.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi [...] pisemne na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.	3.4. Zdający określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu.	B
	4.3.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	4.4.		C
	4.5.	3.4. Zdający określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu.	C
	4.6.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	4.7.		A

Zadanie 5.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi [...] pisemne na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	5.1.	3.7. Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	D
	5.2.		A
	5.3.		E
	5.4.		C

Zadanie 6.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi [...] pisemne na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	E
	6.2.		D
	6.3.		A
	6.4.		C

Zadanie 7.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].	D
	7.2.		D
	7.3.		B
	7.4.		A
	7.5.		C

Zadanie 8.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].	<i>notice</i>
	8.2.		<i>dropped</i>
	8.3.		<i>point</i>
	8.4.		<i>straight</i>
	8.5.		<i>record</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
8.1.		<i>note / memory</i>
8.2.		<i>pressed / dismissed</i>
8.3.		<i>show</i>
8.4.	<i>serious</i>	<i>clear / fair</i>
8.5.		<i>survey</i>

Zadanie 9.

Wymaganie ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażień idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].</i></p>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem	<i>made off/away with</i>
	9.2.	środków językowych, w tym wyrażień	<i>speak on behalf of</i>
	9.3.	idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się	<i>the best of my knowledge</i>
	9.4.	wysokim poziomem poprawności	<i>there be a delay</i>
	9.5.	gramatycznej [...] i ortograficznej [...].	<i>was due to be opened</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
9.1.	<i>made their escape / getaway with / have made their escape with made an escape after stealing made a successful escape with</i>	<i>made their way out made a robbery of made a run with made out with / made it out with made themselves famous by stealing made it away with</i>
9.2.	<i>speak on the behalf of</i>	<i>speak on a behalf give a speech on behalf of be with us on behalf of talk to you on behalf of</i>
9.3.		<i>my best knowledge my best of knowledge best of my knowledge the best of my consciousness all the best I know to the best of my knowing the best of my interest</i>
9.4.	<i>there be some/any delay</i>	<i>there be delay / the delay be a delay there be delay there is a delay it be a delay a delay happen there happen a/any delay there happens/occurs a delay they have a delay passengers experience the delay them delay the start</i>

9.5.	<i>was due to open</i> <i>was due to have (been) opened</i>	<i>should have opened</i> <i>is due to have opened / is due to be opened</i> <i>was scheduled to be opened</i> <i>was due / was due by</i> <i>was due to occur</i> <i>'s opening was due</i> <i>opening was due to happen</i>
------	--	---

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie.
Nie bierze się pod uwagę zapisu wielką/małą literą oraz powtórzenia wyrazu podanego przed luką/po luce. Wyjątkiem są słowa, które muszą być pisane po angielsku wielką literą np. *Monday, July*. W takiej sytuacji brak wielkiej litery jest traktowany jako błąd ortograficzny.
2. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.

Choose one of the topics below and write a composition following the conventions of the genre indicated in the topic. Use between 300 and 350 words.

1. Czy robotyzacja i sztuczna inteligencja to szansa czy zagrożenie dla ludzkości? Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do:
 - zmian na rynku pracy
 - życia rodzinnego i/lub towarzyskiego
 - bezpieczeństwa.
2. W czasie nauki w szkole kilkakrotnie zdobywałeś(-aś) nagrody w konkursach z dziedziny, którą się interesujesz. Napisz **artykuł**, w którym wyjaśnisz, dlaczego właśnie tą dziedziną się interesujesz, opisz konkurs, który był dla Ciebie największym wyzwaniem, i udzielisz rad osobom, które chciałyby się do takiego konkursu dobrze przygotować.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] szczegółowe i logicznie skonstruowane dłuższe wypowiedzi [...] pisemne na różnorodne tematy, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający reaguje [...] w formie [...] pisemnej, w różnorodnych, także złożonych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].*
- 5.7. *Zdający wyraża opinie, poglądy i uczucia swoje i innych osób i popiera je trafnymi argumentami i przykładami.*
- 5.9. *Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.*
- 5.10. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy.*
- 5.11. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].*
- 5.3. *Zdający przedstawia fakty i relacjonuje wydarzenia z przeszłości [...].*
- 5.4. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych osób.*
- 5.7. *Zdający wyraża opinie, poglądy i uczucia swoje i innych osób i popiera je trafnymi argumentami i przykładami.*
- 5.10. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy.*
- 5.11. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 7.7. *Zdający [...] udziela rady.*

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz formę wypowiedzi)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. trzeci element tematu				
5. podsumowanie : właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztabkowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
6. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 270–390 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4	3–2	1–0
12–11	5 p.	4 p.	3 p.
10–9	4 p.	3 p.	3 p.
8–7	3 p.	2 p.	2 p.
6–5	2 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	1 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 7, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania elementów treści

Temat 1.

1. Czy robotyzacja i sztuczna inteligencja to szansa czy zagrożenie dla ludzkości? Napisz } „główka”
rozprawkę, w której przedstawisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do:
- zmian na rynku pracy
 - życia rodzinnego i/lub towarzyskiego
 - bezpieczeństwa.
- } elementy tematu

Uwagi:

1. Aby praca była uznana za w pełni zgodną z tematem, zdający musi odnosić się do robotyzacji i/lub sztucznej inteligencji, w kontekście ich wpływu na przyszłość ludzkości.
2. W tezie wymagane jest wyrażenie opinii na temat wpływu robotyzacji i/lub sztucznej inteligencji na przyszłość ludzkości, np. *Robots and artificial intelligence are a chance / a real threat to human race.*
3. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. fakt, że coraz częściej ludzie są zastępowani robotami i sztuczną inteligencją, nie jest tezą.

Zgodność z tematem

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B, C)
 - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (D, E)
- np.
wpływ robotyzacji / sztucznej inteligencji na coś, co nie jest ujęte w elementach tematu.

Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y)
- np.
opis świata rządzonego przez roboty / sztuczną inteligencję bez odniesienia do wpływu na przyszłość ludzkości.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego klamrą. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do główki tematu,
- np.
recenzja filmu s-f o robotach / sztucznej inteligencji

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, traktujemy go jako fragment zgodny z tematem.

Temat 2.

W czasie nauki w szkole kilkakrotnie zdobywałeś(-aś) nagrody w konkursach z dziedziny, którą się interesujesz. Napisz **artykuł**, w którym wyjaśnisz, dlaczego właśnie tą dziedziną się interesujesz, opisz konkurs, który był dla Ciebie największym wyzwaniem, i udzielisz rad osobom, które chciałyby się do takiego konkursu dobrze się przygotować.

} „główka”

} elementy tematu

Uwagi:

1. Aby artykuł był uznany za w pełni zgodny z tematem, musi dotyczyć konkursów, w których może brać udział młodzież w wielu szkolnym.
2. Nie jest wymagane odniesienie się do elementów tematu we wstępie artykułu.
3. Aby pierwszy element tematu był zrealizowany wymagane jest przedstawienie powodu/powodów zainteresowania daną dziedziną.
4. Jeśli realizując drugi element zdający nie opisuje samego konkursu, ale ogranicza się do stresu związanego z nim / przygotowań do niego, taka realizacja tego elementu jest klasyfikowana na poziom niższy.
5. Realizując trzeci element tematu, zdający może udzielać rad dotyczących tego konkursu, w którym on brał udział lub innych konkursów, które są dużym wyzwaniem.
6. Wstęp do artykułu jest zgodny z tematem, jeśli dotyczy udziału w konkursie z jakiegokolwiek dziedziny.
7. Akceptowana jest sytuacja, w której zdający pisze o swoim udziale w konkursach o charakterze sportowym.

Zgodność z tematem

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z główką tematu i aspektami (A, B, C)
ściśle związane z główką tematu, chociaż przedstawiają argumenty niezwiązane z aspektami (D, E).
np.
opis konkursu który nie był wyzwaniem dla zdającego
przyczyny organizowania różnych konkursów w szkołach

Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **niezwiązane z tematem** (=odbiegające od tematu):

- luźno związane z główką tematu oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z aspektami (X, Y).
np.
pomysł na ciekawy konkurs dla młodzieży

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego klamrą. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do główki tematu.

np.

recenzja teleturnieju telewizyjnego, w którym zdający wziął udział.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, traktujemy go jako fragment zgodny z tematem.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

4 p.	<ul style="list-style-type: none">• bardzo szeroki zakres środków językowych• ogólna wysoka naturalność i różnorodność frazeologiczna oraz precyzja użytych środków językowych• styl stosowny i jednolity
3 p.	<ul style="list-style-type: none">• szeroki zakres środków językowych• w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych• styl stosowny i jednolity LUB sporadyczne niedociągnięcia w stosowności i/lub jednolitości stylu
2 p.	<ul style="list-style-type: none">• zadowalający zakres środków językowych• w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości• styl stosowny i jednolity LUB w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu
1 p.	<ul style="list-style-type: none">• ograniczony zakres środków językowych• w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości• w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych
0 p.	<ul style="list-style-type: none">• bardzo ograniczony zakres środków językowych• w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości• styl w znacznej mierze niestosowny i/lub niejednolity LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)		
	sporadyczne błędy zapisu	dość liczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
sporadyczne błędy językowe	4 p.	3 p.	2 p.
dość liczne błędy językowe	3 p.	2 p.	1 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.	0 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	<i>Marek <u>lubić</u> czekoladę.</i>
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ czekoladę.</i>
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce (gzeje).</i>
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	<i>Słońce (<u>gzać</u>) w lecie.</i>
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	<i>Założyłem kurtkę <u>bo było gorąco.</u></i>
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu]</i>
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	<i>Fragment niezgodny z tematem</i>
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	<i>Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...</i>

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one zakreślane i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 240 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można jej również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej. Zasady te obowiązują również w ocenie prac uczniów z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac uczniów, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
 - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Imię i nazwisko występujące w tekście liczone są według ogólnych zasad.
5. Adres i podpis nie są liczone w liście.
6. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
7. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 słowa.